

Memorandum Arbeidszorg

Arbeidszorg geeft mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die niet, nog niet of niet meer betaalde arbeid kunnen verrichten, de kans om zinvolle arbeidsmatige activiteiten uit te oefenen waarbij ze begeleid worden op vlak van arbeid én van zorg. Vandaag bestaan er 147 arbeidszorginitiatieven verspreid over gans Vlaanderen waarin 6721 mensen een plaats vinden. Een aantal van hen stroomt door naar de sociale economie of naar de reguliere economie. Arbeidszorg kan nog meer worden ingezet o.m. om de latente arbeidsreserve binnen de grote groep van de andersactieven participatiekansen te bieden en een mogelijke opstap naar betaald werk. Arbeidszorg is voor die mensen, in de gegeven omstandigheden, de best mogelijke invulling van hun mensenrechtelijk en grondwettelijk recht op arbeid.

Arbeidszorg heeft vandaag geen structurele plaats in het Vlaams arbeidsmarkt- en welzijnsbeleid omdat het een unieke werkvorm is. Arbeidszorg is immers een combinatie van arbeid en zorg, van een gewest- en gemeenschapsbevoegdheid maar de uitkerings- en vergoedingsstelsels van de arbeidszorgmedewerkers zijn een federale bevoegdheid. Deze institutionele complexiteit wordt versterkt doordat arbeidszorg voor sommigen een opstap is naar betaald werk maar voor velen een definitieve bestemming van maatschappelijke participatie.

Om arbeidszorg een structurele plaats te geven in het beleid, werd op 17 november 2023 een Staten-Generaal van de Arbeidszorg georganiseerd in het Vlaams Parlement. Die Staten-Generaal resulteerde in een engagementsverklaring die ondertekend werd door de Vlaamse ministers van werk en welzijn, de federale ministers van sociale zaken, werk en integratie van personen met beperkingen, de strategische adviesraden SERV en Vlaamse raad WVG, de VVP en de koepelorganisaties (Herwin, Groep Maatwerk, Zorgnet-Icuro, Vlaams Welzijnsverbond, SOM, Tracé Brussel) en toeleidingsinstanties (VDAB, GTB) vertegenwoordigd in de Ronde Tafel Arbeidszorg.

Die engagementsverklaring bevat 4 uitgangsprincipes :

- er moet een passend en sluitend aanbod zijn voor iedereen die nood heeft aan arbeidszorg alsook een kwalitatieve begeleiding
- de arbeidszorgmedewerker moet kunnen doorgroeien op de participatieladder tot het hoogst haalbare niveau
- de arbeidszorgmedewerker moet een duidelijk statuut hebben dat zekerheid en veiligheid garandeert inzake inkomen en bij kansen op doorstroom en eventuele terugkeer
- alle actoren op beleids- en uitvoerend vlak zorgen voor een afgestemde en geïntegreerde samenwerking

De ondertekenende partijen engageren zich om deze uitgangsprincipes mee uit te dragen en te ondersteunen zodat arbeidszorg zijn inclusiefunctie ten volle kan waarmaken.

De Ronde Tafel Arbeidszorg vraagt dan ook in het kader van deze engagementsverklaring:

- aan de Vlaamse regering om één omvattend beleidskader op te stellen voor arbeidszorg dat een passend, sluitend en kwalitatief aanbod garandeert en dat de participatie, ontwikkeling en doorgroei van arbeidszorgmedewerkers faciliteert
- aan de federale regering om ervoor te zorgen dat arbeidszorgmedewerkers een rechtszeker statuut hebben, geen inkomenverlies lijden omwille van hun deelname aan arbeidszorg maar integendeel een incentive krijgen voor hun deelname
- aan de Vlaamse en federale regering om samen te overleggen in de schoot van een interministeriële conferentie opdat de maatregelen van beide overheden mekaar versterken en zorgen voor een consistent overkoepelend beleidskader

Contactpersonen:

- Fons Leroy, voorzitter Ronde Tafel arbeidszorg
- Annika Gilen, stafmedewerker Ronde Tafel Arbeidszorg
- Bea Van Omschoot, gedelegeerd bestuurder STAM
- Mieke Frans, provincie Vlaams-Brabant

Relevante links:

- www.arbeidszorg.be
- <https://www.pomwvl.be/ons-aanbod/informatie/onze-studies/meerwaarde-arbeidszorg>
- <https://www.vlaanderen.be/sociale-economie/arbeidsmatige-activiteiten-in-de-sociale-economie>
- <https://departementwvg.be/arbeidsmatige-activiteiten>
- <https://www.begeleidwerken.be/nl>
- <https://groenezorg.be/>

Leden Ronde Tafel Arbeidszorg: www.arbeidszorg.be/leden

Vereniging van de Vlaamse provincies	Groep Maatwerk
Provincie Antwerpen	Vlaams Welzijnsverbond
Provinciaal Overleg Arbeidsmatige Activiteiten Antwerpen	Zorgnet – Icuro
Provincie Limburg	Platform Begeleid Werken
Provinciaal Steunpunt Arbeidszorg Limburg	Werkburo
Provincie Vlaams Brabant	Steunpunt Groene Zorg vzw
POM West-Vlaanderen	GTB
STAM – Steunpunt Activering op Maat	VVSG
HERWIN	SOM – federatie van sociale ondernemingen
Tracé Brussel	

